

EDITORIAL

Punte peste secole

Magistratura noastră Interpelarea domnului Nicolae Fleva (Camera de la 27 februarie 1887)

Partea a II-a

[republicare din *România liberă* nr. 2870 din 12 martie 1887]

D.N. Fleva: Dar vin, domnilor, la București, unde din cele ce voi desvolta înaintea d-voastre în privința magistraturii, veți trage concluziunea de la mai mare la mai mic; veți zice: dacă la București, sub ochii opiniei publice, sub controlul presei, sub controlul Parlamentului și încă se fac lucruri ca acelea cari s'au făcut, ce trebuie să se întâmple în provincie?

La București era un magistrat stimat de toată lumea – mi-a zis să nu vorbesc de el că'i fac reu – vorbesc cu atât mai mult cu cât nu'l cunosc bine, îl cunosc din reputațiune ca magistrat, și se vede că trebuie să fi fost bun pentru că el fusese adus din provincie în capitală.

Acest magistrat era procuror la Curte. S'a întâmplat acea scenă regretabilă și monstruoasă: atentatul de la 4 Septembrie asupra primului ministru. Dar s'a întâmplat a doua zi o scenă și mai monstruoasă, scena de devastare asupra jurnalelor de la 5 Septembrie (zgomot, protestări). Me explic, d-lor: Știți pentru ce zic că a fost monstruoasă? Pentru că atentatul de la 4 Septembrie, de i odios, era atentatul unui individ în contra unei persoane, și, putem zice, în contra

societății; atentatul de la 5 Septembrie însă era atentatul autorității însăși contra cetățenilor și prin urmare a societății. În contra atentatului indivizilor, cetățenii și societatea au arme de apărare, e legea, justiția, administrația care îl protejează, dar cine poate să protejeze societatea când atentatul vine din partea autorității? (Aplause din partea minorității). În contra unui asemenea atentat, cetățeanul nu are nici o scăpare; societatea este desarmată și nu ne rămâne decât anarhia pentru că nu mai e legea, nici justiția, nici administrațiunea sub a căror protecțiune ar trebui lumea să se pună...(Aplause din partea minorității).

Iată, d-lor, de ce am zis că acest atentat e mai odios și sunt convins că el a fost făcut sub impulsivitatea autorității polițienești. Și am credința, cu toată



protestarea d-lui ministru al justiției, că și d-sa are convingerea aceasta.

D. ministru de justiție Eug. Stătescu: Ve rog să vorbiți pentru credințele d-voastre; eu nu le voi pune în îndoială. Dar credințele mele lăsați-mi-le mie; nu ve faceți d-voastre interpretul meu, căci ve recuz în modul cel mai absolut. (Aplause)

D. N. Fleva: Nu ve judec pe d-voastre, dacă me recuzați, dar ve las să ve judecați singur ca să vedeți dacă aveți dreptate în acest incident care îl ridicăți. Eu ziceam și am dreptul să fac această afirmațiune că d. ministru de justiție știe că atentatul de la 5 Septembrie era actul autorității.

D. ministru de justiție Eug. Stătescu: Afirmați un neadever în bună știință.

D. N. Fleva: Afirm un adevăr care am să'l dovedesc îndată.

D. ministru de justiție Eug. Stătescu: La 5 Septembrie eram departe, eram pe malul Mării Negre, la Constanța, și nu puteam să știu ce era să se petreacă aici.

D. N. Fleva: Mi se pare că cu un tren expres ați venit de la Constanța și inteligenței d-voastre 'i fac destulă onoare ca să cred când afirm un asemenea lucru, nu că l'ați văzut când s'a petrecut, dar că ați fost încunoștințat că acest vandalism s'a făcut sub patronajul poliției. Voiți probe despre aceasta? Negreșit că n'am un înscris de la d-voastre, dar ve voi da probe îndată.

Se întâmplă acest vandalism la redacțiunea jurnalelor din opozițiune. Doi procurori se întâlnesc împreună. Unul impresionat zice: Ai auzit ce s'a întâmplat? Cel-l'alt răspunde: Am auzit, dar noi avem poruncă de sus să nu ne amestecăm. (Aplause din partea minorității).

Voci: Care procuror?

D. N. Nicorescu: Spuneți-i numele, pentru ca să'l dea afară. (Ilaritate)

D. G.D. Pallade: Da, ca să'l înainteze. (Ilaritate)

D. ministru de justiție Eug. Stătescu: Dacă d. Fleva ține să aibă dreptul la respectul lumii și al Camerei este ținut să spună care procuror, fiind-că altminteri este un neadever.

D. N.Fleva: Apoi o să vi le spun în urmă pe toate, nu ascund nimic, dar voesc acum să aduc alte împrejurări înaintea Camerei, fiind-că vorba aceasta care a fost între doi procurori voiau să o pună în legătură cu alte împrejurări care să ve convingeți cu toții că chiar dacă v'ași spune numele, lucrul însă tot s'a întâmplat.

Voci: A! a! a!

D. N.Fleva: Vin, d-lor, cetățenii și ziariștii cu capetele sparte la parchet, primul procuror se făcuse nevezut, nu era nicăeri.

O voce: Era în dulap. (Ilaritate)

D. N.Fleva: Unul din procurori, care avusese conversațiunea, se găsea la parchet, poate că acel procuror o fi avut intențiunea să stea la locul lui, zicendu-și, dacă e poruncă de sus, să nu ne amestecăm, eu voi sta aici să'mi fac datoria; procurorul acesta era la parchet, și vezend că i se presintă o reclamație și primul procuror nu e acolo, se duce la parchetul curței, acolo nu găsește nici pe primul procuror, nici pe procurorul generaldar găsește un procuror de curte, acrl magistrat de care v'am vorbit, și care fusese adus din provincie, d. Beșteli.

Acesta, consultat de procuror, 'i zice: Nu poți refuza petițiunea, primește-o, dar nu 'i da urmare, până nu te vei înțelege cu procurorul general.

Ei bine, pentru acest singur lucru, procurorul curței e mutat de la București la Galați. (Aplause din minoritate). Nu știu cum s'a întâmplat, dar azi știu că și-a dat demisiunea, fiind-că s'a întâmplat ca să fie în minoritate la curtea de la Galați când s'a tratat acel proces scandalos de calomnie, în care s'a dat acea nedreaptă hotărîre care a fost casată deunăzi de curtea de casațiune. Procurorul care primise petițiunea se întoarce la parchet

și șezend acolo, vine unul din ziarști chiar cu capul spart și reclamă să se facă constatarea. El încheie chiar la parchet procesul verbal, despre starea în care se găsea victima, și se hotărăște să meargă a doua zi să facă constatarea la fața locului.

După aceea se duce la procurorul general să'l întrebe ce să facă, și procurorul general 'i zice: să continue cu facerea anchetei. A doua zi însă se întâlnește cu primul procuror al tribunalului și acesta 'i zice: Adu d-ta actele care le-ai făcut eri, pentru că d-ta ai să te duci la drumul de fer să faci o altă anchetă, iar pe aceasta are să o facă un alt procuror.

Procurorul se adresează în zadar procurorului general. Se duce la ministru cu dimisia; acesta însă îi zice să vie mâine. Se duce a doua zi după vorba dar nu poate să dea ochi cu ministrul. Atunci își dă dimisia.

D. Vineș nu poate să fie bănuț că era dispus să facă opoziție guvernului, pentru că densul a luat inițiativa, pe când se afla la Paris, unei adrese de felicitare a studenților români de acolo către d. Brătianu, cu ocaziunea primului atentat îndreptat contra persoanei sale.

Doar dacă este ceva, d-lor, care în realitate nu se poate înțelege și care ar trebui să fie revoltător, și sunt sigur că a revoltat pe mulți chiar din majoritate, este modul cu care s'a depărtat de la magistratura curței de apel din București vechiul magistrat dimisionat alături de d. Nacu, d. V. Arvanescu, care a fost 16 ani în magistratură, și care și-a îndeplinit sarcina cu atâta demnitate la curtea de apel din capitală. (Aplause din partea minorității).

Acest magistrat era de 11 ani magistrat numai la curte, și nimeni n'a îndrăsnit, în acest interval, să 'i facă cea mai mică imputare. Acest magistrat însă a fos mutat de o dată fără voia lui, de la București la Iași.

Noi, avocații, care suntem aproape de justiție cunoaștem, mai bine, mirosim,

putem zice, care este magistrat bun, corect și inteligent.

Nu sunt prieten intim al d-lui Arvanescu; nu mi-a călcat nici o dată în casa mea, nici eu nu i-am călcat în casa d-lui, dar acum, cu ocaziunea acestei interpelări, l'am rugat să'mi explice care au fost după d'sa cauzele permutării sale, și iată ceea-ce m'a autorizat acel magistrat, integru și capabil, ca să vin și să declar înaintea Parlamentului.

Dar înainte de a veni și a ve face această declarațiune, me simt dator să protestez în contra modului cum a fost îndepărtat și acest magistrat de la locul seu.

Acest magistrat era oare nedemn sau necorect? Nu ați spus aceasta în raportul d-voastre. Și nici nu puteați să spuneți nimic, pentru că știați că el este un om capabil și demn. Cu toate acestea, d ministru de justiție îl mută de la curtea din București la cea din Iași. Dar pentru ce? Raportul zice că ați descoperit că acel magistrat era cumnat cu d. Cireșeanu, un alt magistrat de la curte și d-voastre ministru de justiție actual, ca cum ați fi descoperit o nouă Americă, găsiți acest motiv care există de 10 ani, și pe el ve basați ca să cereți Majestății Sale permutarea d-lui Arvanescu de la curtea apelativă din București la aceea din Iași.

D. G.D. Pallade: Era membru și în Camera de acuzare.

D. N.Fleva: Voi arăta îndată aceasta.

În raportul către M.S. Regele, ministrul justiției dă ca motiv al permutării afinitatea d-lui Arvanescu cu d. Cireșeanu; dar această afinitate este numai un pretext. Mai sunt la curtea de Apel d-nii Bagdat și Cireșeanu cari sunt într'un grad de afinitate mai apropiat. Chiar la tribunal sunt doi frați judecători. Motivele adeverate ale acestei permuteri le arată d. Fleva:

D. Arvanescu era membru în consiliul de administrație al creditului funciar urban, și membru ales în contra candidatului ce era partisan al guvernului.

Vine la credit împrumutul cerut de liceul Sf. George și care cerea 280.000 lei. Dupe legea creditului știți că nu se poate face împrumuturi de cât până la jumătatea valorii imobilului. Imobilul 'l cunoașteți, e edificiul ce se găsește vis-a-vis de ministerul finanelor. Imobilul fusese cumpărat cu 160.000 lei, și la casa din fund 'i s'a mai adăugat o aripă la față, care aripă iarăși o cunoașteți, a constisit bani mulți, și se susținea că face lucru mare.

D. Arvanesu zicea acelor care cereau suma de 280.000 lei: Ați cumpărat imobilul cu 160.000 lei, ați clădit o aripă, care să facă și ea cel mult 160.000 lei, în total 320.000 lei, să vă dăm jumătate, conform legii creditului. Eu nu girez averea mea, girez avere streină, sunt răspunzător și nu pot da mai mult, ast-fel a refuzat suma cerută.

Ei bine, d-lor, pentru aceasta membrul în cestiune a primit mai întâiu o scrisoare de la d. ministru al justiției (Aplause din partea minorității), pe urmă o scrisoare de la președintele consiliului (Aplause din partea minorității), altă scrisoare de la președintele Senatului. În cele din urmă, a fost chemat chiar în consiliul de miniștri, cerându-i-se în plin consiliu să acorde această suma (Aplause din partea minorității).

D. P. Carp: Este o rușine aceasta.

D. N. Fleva: Mai mult încă: Acest magistrat, amărât și prevezend ceea-ce vrea să se facă cu dânsul, hotărâse să se retragă din magistratură și solicita postul vacant și azi de comisar al guvernului la creditul urban. I s'a zis atunci, în plin consiliu de miniștri: te facem comisar dacă votezi împrumutul liceului S-tului George. Atunci acest om indignat a răspuns: N'am conștiință de vânzare (Aplause din partea minorității) și a plecat din consiliu (Aplause din partea minorității). A mai fost, d-lor, un împrumut cerut de la creditul funciar urban; delicatețea m'ar împiedica să vorbesc, dar intru cât

sunt autorizat să relatez lucruri, ce persoana m'a împrumut să le sun, înțelegeți că nu le pot lăsa la o parte. Era fratele ministrului justiției ce cerea un împrumut cu acte în neregulă pe o proprietate a d-sale ce are în Dobrogea, și cerea o sumă importantă; acest magistrat, membru în același timp al creditului funciar urban, a refuzat acest împrumut, pentru că actele erau în neregulă. Acesta este al doilea grief.

Al treilea, era un fost judecător de la curtea de apel din Craiova, magistrat destituit, după cum zice d. Arvanesu, de d. ministru Ferekide, pentru incorectitudine, pus la loc de d. Stătescu, și destituit pentru același motiv de d. N. Voinov.

D. ministru de justiție Eug. Stătescu: Iarăși afirmați ceva neadevărat.

D. N. Fleva: Aceasta mi s'a spus. Aici e lumea toată, nu d-voastră, care are să judece; e adevărat că e rudă cu d-voastre?

D. ministru de justiție Eug. Stătescu: Nu este.

D. N. Fleva: Prea bine, adevărat e că a fost destituit de d. Ferekide pentru mită?

D. ministru de externe M. Ferekide: Se poate să fi fost destituit de mine, dar nu pentru mită, căci atunci l'aș fi dat în judecată.

D. N. Fleva: Așa mi s'a raportat mie. În tot cazul, acest judecător a fost destituit, reintegrat și iarăși destituit? E adevărat că s'a insistat pe lângă creditul funciar, ca să numească casier acest vechiu magistrat? Că comisarul guvernului a venit să aducă înaintea consiliului de administrație recomandăția acestui magistrat, zicend că e *recomandat* și că insistă d. ministru al justiției?

Comisarul guvernului îl recomanda de casier, atunci d. Arvanesu a zis: Această persoană e batrână, a fost magistrat, nu scie socoteală, cum vreși să l faceți casier la credit? Aceste observațiuni însă n'au fost de ajuns, și cu cinci voturi contra trei,

se hotărâse numirea lui; când d. Arvanesu a văzut încă că unul din consilieri, d. general Cernat, scrie procesul verbal pentru această numire, atunci a zis: Stași, d-lor, n'am voit să spun tot, ve afirm, că această persoană care ni se recomandă a fi casier, nu este onestă, și ve rog suspendați ori-ce numire până veți întreba pe d. Ferekide, care l'a destituit de la curte; și atunci d. general Cernat, auzind aceasta, a rupt procesul verbal și numirea a ramas jos, și ne mai dându-i-se urmare până azi, suntem autorizați a crede că informațiile ce a luat d. general Cernat nu erau avantajoase pentru persoana recomandată.

Vedeți dar, d-lor, că toate acestea denotau în d. Arvanesu un caracter care nu se pleacă înaintea ori-cărei voințe și care nu cunoasce altă normă de cât legea și conștiința lui.

Dacă vom lega aceste împrejurări de cele întâmplare de cele întâmplare în cariera lui de magistrat, vom înțelege și mai lesne pentru ce a fost depărtat. Venise la curtea de apel procesul celor trei avocați dați în judecată de parchet pentru că atinseseră demnitatea unui sergent de oraș: (ilaritate) acelu sergent, care venise să rupă din camera avocaților anunțul prin care cetățenii erau convocați la o întrunire publică pentru a discuta cestiunea convențiunei consulare.

În urma unui proces verbal al parchetului, tribunalul îl condamnase la o amendă. A venit procesul înaintea curții, și când au intrat magistrații înăuntru, în unanimitate, fără multă discuțiune, au eșit anulând sentința tribunalului. Avocații au fost achitați; aceasta a nemulțumit pe d. ministru al justiției și pentru a se da o lecțiune, în viitor, unul din magistrați, cel puțin, trebuia sacrificat. Sciți ce se întâmplă la regiment când se ivesce câte o răscoală: se trae la sorți și la 10, unul se împușcă. Aici nu se putea trage sorțul, căci unul din judecători era cumnat cu d. ministru de finance, cel-l-alt era

primul-președinte al curții, care nu putea să fie sacrificat așa lesne. Nu remânea dar de cât cel d'al-treilea adică d. Arvanescu. (Aplause)

Aceasta s'a și făcut și mai ales pentru că d. Arvanesu era și președinte la camera de acuzare și precedentele d-sale toate cele întâmplare mai dinainte l-autorisau pe d. ministru să creadă că d. Arvanesu nu va fi om în care să poată să aibă o confiența absolută, adică că d-sa va face dupe dorința puternicilor zilei, pentru că, d-lor, astăzi nu se cere să se facă numai ceea ce se poruncește ci chiar aceea ce se dorește (Aplause din minoritate).

Ast-fel a fost, d-lor, sacrificat, unul din magistrații integri și din cei mai regretați ce au fost vre-odată la curtea de apel din București.

Singură această lovire e o pată pe fruntea d-lui ministru al justiției.

D. ministru de justiție Eug. Stătescu: Mai ânteiu să vezi petele d-tale, și să nu me silești să ți le ară eu.

D. N.Fleva: Neconținut mi se spune că are să mi se arate petele mele, ceea ce însă se spune mereu, ved că până acum nu s'a făcut. Nu aud pretutindeni și în toate părțile și chiar de pe banca ministerială de cât venticelul lui Don Basilio, calomnia. (Aplause din minoritate).

Dar ce aveți să spuneți de mine d-le ministru? Arătați Camerei.

V'am cerut eu veri odată numirea vre unui funcționar, v'am cerut vre-o grațiere? Una singură, o recunosc, v'am cerut'o, aceea a nenorocitului sergent de oraș care s'a bătut cu contrabandiștii pentru drepturile comunei, condamnat pentru aceasta la 5 ani de închisoare, dar care zace cu toate astea și astăzi în temniță cu toată promisiunea ce ați dat.

Și acum când ne permitem să publicăm actele d-voastră acestea ve revoltă, ve ridicați în moralisatori ai societății; ca cum ați fi născut din coasta lui Jupiter,

parcă toată lumea trebuie să se închine la d-voastre și că sunteți mai presus de toți și de toate. (Aplause pe băncile minorității).

D. Stătescu a zis în Cameră că dacă ar ști că poliția a luat parte la manifestația de la 5 Septembrie, n'ar mai sta un moment la guvern. Oratorul se îndoește de declarația ministrului, de oare-ce d-sa a avut cunoștință de un fapt mai grav de cât acesta și nu era turburat de loc.

Cu ocazia presintării convenției consulare, opiniunea publică s'a ridicat cu putere contra guvernului. Poliția a crezut atunci că nu e bine să organizeze unul din acele atentate mincinoase ce știe ca să facă. A pus pe un individ să declare că a fost îndemnat de d-nii Catargi, Balș și Filipescusă atenteze la viața primului-ministru. A doua zi după atentatul de la 4 Septembrie acest individ a fost chemat la poliție și acolo prefectul poliției i-a propus să schimbe procesul-verbal d'ântei și să implice și pe d. Fleva. Ca recompensă i s'a dat după primul proces-verbal o slujbă la comună; acum i se promitea o slujbă mai bună. Acel individ a refuzat să satisfacă pe prefect. Din această cauză a fost dat afară din slujbă. Acestea toate i l-ea declarat d-lui Fleva chiar acel individ. Nu l'ar fi crezut dacă numirea lui în slujbă la comună și depărtarea lui din această slujbă nu ar fi fost tocmai la datele ce el indicase pentru primul proces verbal și pentru propunerea de a implica și pe d. Fleva.

Aducend aceasta la cunoștința d-lui Stătescu, d-sa a declarat că nu știe nimic. Cercetând a aflat că într'adever acel proces-verbal mincinos există. În loc însă să ia măsuri contra celor cari întrebunțează asemenea manopere, prefectul poliției s'a decorat și primul-procuror a fost înaintat.

Oratorul răspunde cu mult spirit la gluma d-lui Stătescu că poate'i plac libertățile țigănești.

Continuând, a spus o mică istorioară:

Un țigan ajuns preot, pe când slujea, a fost supărat de un servitor al seu; atunci el i-a zis: ai parte că sunt cu aceste odăjii pe mine, că ți-ași arăta eu.

Așa ar trebui să faceți și d-voastre, d-lor miniștri, când sunteți investiți cu odăjdiile puterii, să ve stăpâniți mânia și supărările, să nu faceți acte arbitrarii. Cel mai mare merit când are cineva puterea nu este să stăpânească pe adversarul seu, dar să se stăpânească pe sine. Dar v'am auzit zicend: să lăsăm urile, și d., prim-ministru făcea apel la patriotismul nostru, în aceste momente grele pentru țară; da, suntem cu toții patrioți, dar facem și noi apel la patriotismul d-voastre. Când vedeți atâta ură și nemulțumire în țară, dar ce nu faceți ca d. Deperetis, ministrul Italiei, care, de și vezând că are majoritate în Cameră dar simțind că'i lipsește autoritatea morală în țară, s'a retras? (Aplause din partea minorității).

De ce nu vă retrageți și d-voastre pentru ca să se pacifice lumea? Preferiți mai bine să ne faceți morală și să criticați pe cei ce ve combat. Aceasta'mi aduce aduce aminte fabula lupului moralist descrisă de fabulistul Gr. Alexandrescu: Lupul îmbrăcat cu o piele de oaie făcea la cele-l-lalte animale morală și le spunea că și el și-a schimbat purtarea: le întreba: Spuneți, o să schimbați și voi purtarea-ve cea proastă? Atunci o vulpe se scoală și l'întrerupe zicend: Să trăiți la mulți ani, dobitocia voastre, ne poate fi iertat de vreți a ne arăta, de unde ați cumpărat postavul de manta? (Ilaritate, applause).

Un cuvent d-lor și am terminat: De câte ori facem vr'o observațiune, criticăm veri o măsură, ni se răspunde mereu de pe banca ministerială: mai reu era în timpul conservatorilor? Ce fel de argumentațiune e aceasta? E 'mi amintește cele ce am vezut odată la țară; fiind-că ați vorbit de țigani, e tot o istorie țigănească: Eram la arie și aveam o ceată de ursari la moșie; unul din aceștia ținea un urs legat de un par la colibă; nu știu cum se întâmplă că

ursul scapă și intră în colibă. Stăpenul aleargă, intră îndată după dânsul și ia cu grabă ciurul în mână, ursul vedend aceasta l'am întrebat pe ursar: Bine meștere, te bătea mereu ursul și tu dai din ciur?

Și el îmi respunde cu spirit: Dădeam din ciur, d-le, ca să nu prindă de veste ursul că e slobod. (Ilaritate mare). Așa faceți și d-voastre, când țara se deșteaptă și critică faptele d-voastre arbitrare, d-voastre dați din ciur, sperind'o cu cele ce faceau în timpul conservator (Aplause).

Acest joc ține de mai multă vreme, băgați însă de seamă ca nu cum-va într'o zi ursul să scape, și odată scăpat, să bage de seamă că ați voit să faceți o glumă cu densul. (Aplause prelungite din partea minorității).

Nota redacției:

Nicolae Fleva s-a născut la 4 august 1840 în Focșani și a decedat la 4 august 1920, Jideni, județul Râmnicu Sărat, astăzi comuna Podgoria, județul Buzău. A fost avocat, diplomat, jurnalist și om politic; membru marcant al PNL. Licențiat și doctor în drept la Universitatea din Neapole. Studiile gimnaziale le-a urmat în orașul natal, la gimnaziul particular al francezului Mettez-Popescu, iar cele juridice la Iași.

A îndeplinit mai multe demnități publice: primar al orașului București (ianuarie 1884-aprilie 1886), ministru de Interne (4 octombrie 1895-15 ianuarie 1896), ministru al Agriculturii, Industriei, Comerțului și Domeniilor (11 aprilie 1899-7 iulie 1900) în guvernele D.A. Sturdza și G.Gr. Cantacuzino, vicepreședinte al Camerei Deputaților, ministru plenipotențiar al României la Roma. Deputat în Reprezentanța Națională (1877), l-a interpelat pe ministrul de Externe, Mihail Kogălniceanu, cu privire la proclamarea Independenței României, determinând celebrul discurs al demnitarului în care a exclamat: "suntem independenți". Director politic al ziarului "Dreptatea", cu vederi liberale, și redactor la gazeta "Alegătorul liber".

În timpul domniei lui Carol I a fost omul unor mari manifestații de stradă fapt pentru care a fost supranumit "Tribunul mulțimii", "Omul de pe baricadă" sau "Revoluționarul". "Temperament clocotitor, om de acțiune", cum îl caracteriza C. Bacalbașa, Nicolae Fleva a intrat în conflict cu primul ministru și a trecut la organizarea unor mari manifestații în vederea căderii guvernului. În noul guvern conservator a deținut funcția de ministru al agriculturii și domeniilor. Dintre scrierile sale cităm: "Prerogativele adunării deputaților" (1877), "Dare de seamă către cetățeni" (1866), "Misterele poliției capitalei" (1887), "Gheșefturile de la ministerul de război" (1888).